

SPS sessie RES

25 september 2024

Programma van de middag

13.00: Presentatie context en achtergrond RES (aansluitend ruimte voor technische vragen)

13.45: Presentatie Tussenbalans II (aansluitend ruimte voor technische vragen)

14.30: Pauze

14.45: Consultatie Motie bekender en beminder

- Presentatie over plan van aanpak
- Pitches van 2 energiecoöperaties (Woerden en Wijk bij Duurstede)
- Gesprek met elkaar

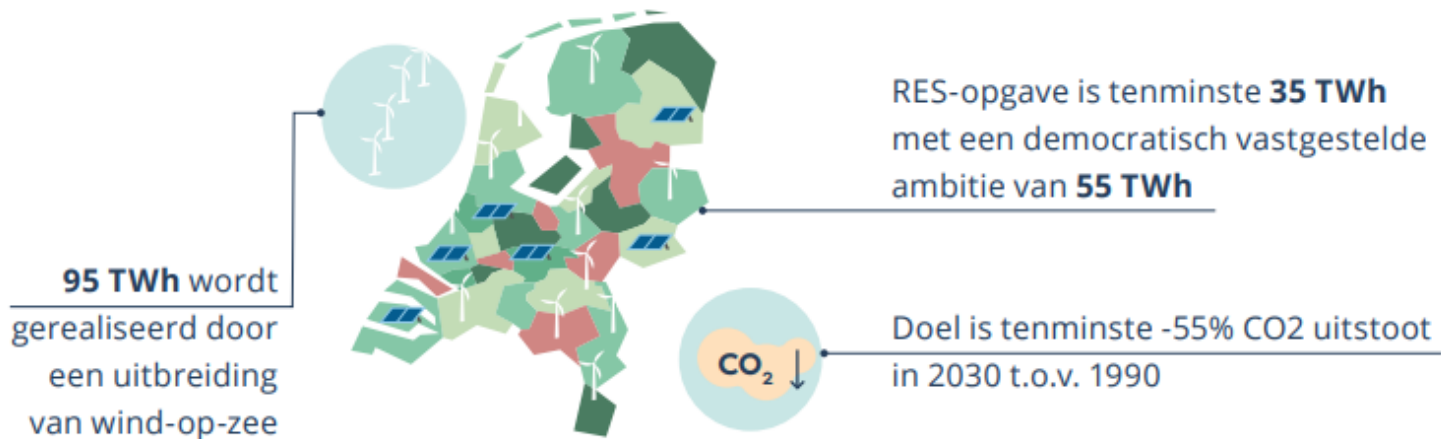
15.45: Afronden / Drankje

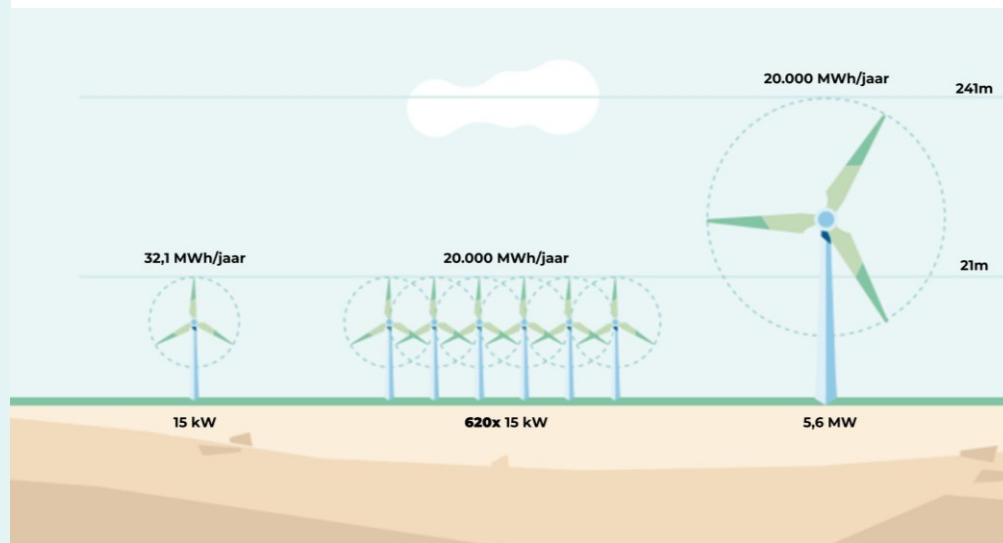
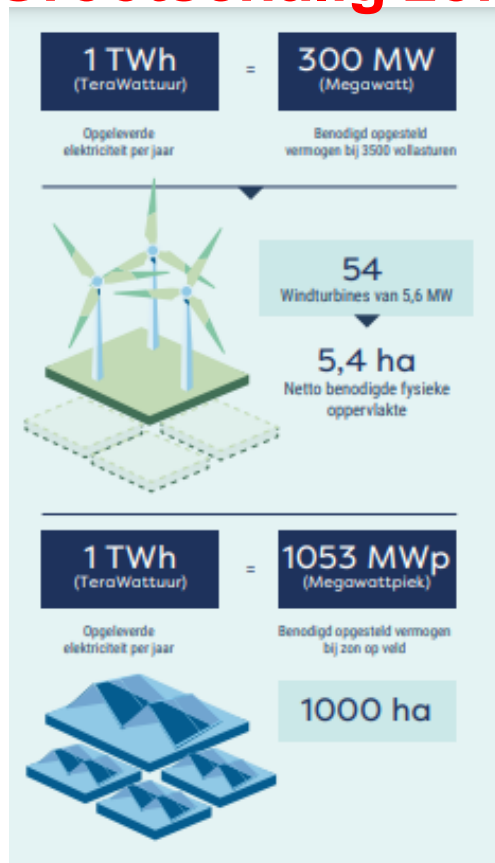
Inhoud Context en Achtergrond RES

- Wat is de RES?
- Rolverdeling in de RES
- Randvoorwaarden van het Rijk
- Context: wat ging vooraf in de RES regio's in provincie Utrecht?

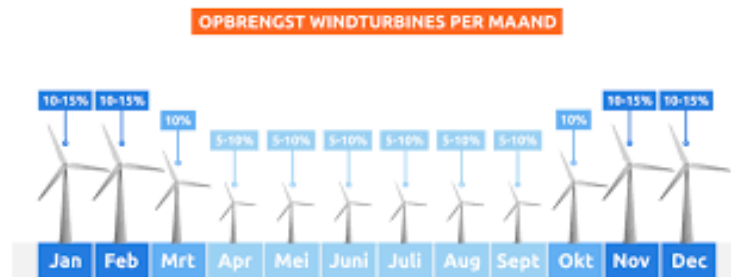
Wat is de RES

Grootschalig zon en wind voor 2030

Zon en wind zijn complementair

Rolverdeling binnen RES

Gemeenten, provincie en waterschappen hebben RES vastgesteld.
Stedin ook partner. Programmabureau ter ondersteuning.

Gemeenten stimuleren zon op dak (met ondersteuning provincie)

Gemeenten bevoegd gezag voor zon op land en voor wind onder 5 MW

Provincie bevoegd gezag voor wind boven 5 MW (toekomstig Energiewet naar 15 MW)

Randvoorwaarden van het Rijk

Ontwikkelingen SDE++ subsidieregeling

Landelijke normen wind

Voorkeursvolgorde zon

Hoofdpijnenakkoord en Regeerprogramma

Wat ging vooraf I

Maart 2021 Omgevingsvisie: als doelen RES (nodig voor provinciaal doel 55% hernieuwbare elektriciteit) niet gehaald worden, bereid tot inzet bevoegdheid om opwek te realiseren.

Juni- okt 2021 Vaststelling RES 1.0: partners committeren zich aan 2,4 TWh grootschalige duurzame opwek in PU (1,8 TWh (U16), 05 TWh (regio Amersfoort) en 075 TWh (regio FV)

- PS: Bij vaststelling RES 1.0 besluit Tussenbalans op te stellen met antwoord op de vraag of aanvullende inzet noodzakelijk is

Juli 2022 PS besluit (eerste) Tussenbalans:

- Doelen raken uit zicht en aanvullende inzet richten op wind. Streven naar 1 TWh wind in 2030
- Gemeenten kregen tot 1 december 2022 om aandeel wind te concretiseren

Wat ging vooraf II

Feb 2023 Statenbrief Voortgang windenergie: onvoldoende zicht op 1 TWh windenergie

- Potentiële onderzoeksgebieden aangevuld met gebieden aangedragen door gemeenten
- Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) planMER:
 - Leefomgeving
 - Ecologie
 - Landschap
 - Cultuurhistorie & archeologie
 - Bodem & Water
 - Recreatie
 - Energieopbrengst & netinpassing
- Nota van Beantwoording op zienswijzen

Wat ging vooraf III

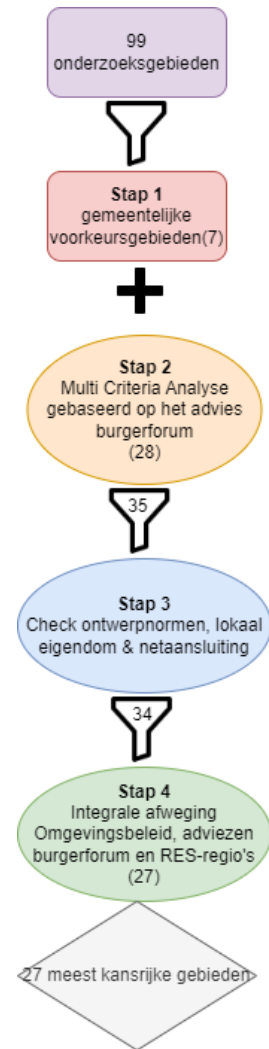
Juli 2023 Aanpassingen Coalitieakkoord

- Aanvullende analyse zon- en windlocaties t.b.v 2,4 TWh in plaats van bij voorbaat 1 TWh wind.
- Voorkeur volledige invulling door gemeenten
- Na zes maanden uitsluitel voor welke locaties (zon en wind) gemeenten zelf de rol van bevoegd gezag op zich nemen. Parallel wordt projectbesluit voorbereid
- Als 2,4 TWh niet gehaald wordt aanvullend projectbesluiten

Wat ging vooraf IV

Januari 2024 27 meest kansrijke gebieden windenergie

- Op basis van planMER en uitkomsten burgerforum met burgerraadpleging
- oproep aan gemeenten hoe invulling te geven aan RES-bod
- met zon/wind, binnen/buiten kansrijke gebieden

Wat ging vooraf V

Juni 2024 Beleidskader lokaal eigendom en participatie

- Definitie over lokaal eigendom en “wat is lokaal”
- Randvoorwaarden voor initiatiefnemers
- Duidelijkheid voor omwonenden hoe ze betrokken zullen worden
- Beleidskader voor alle windprojecten boven 5 MW,
- Toetsingskader voor alle projecten waar provincie bevoegd gezag is

September 2024 Tussenbalans II -> volgende onderdeel

Vragen?

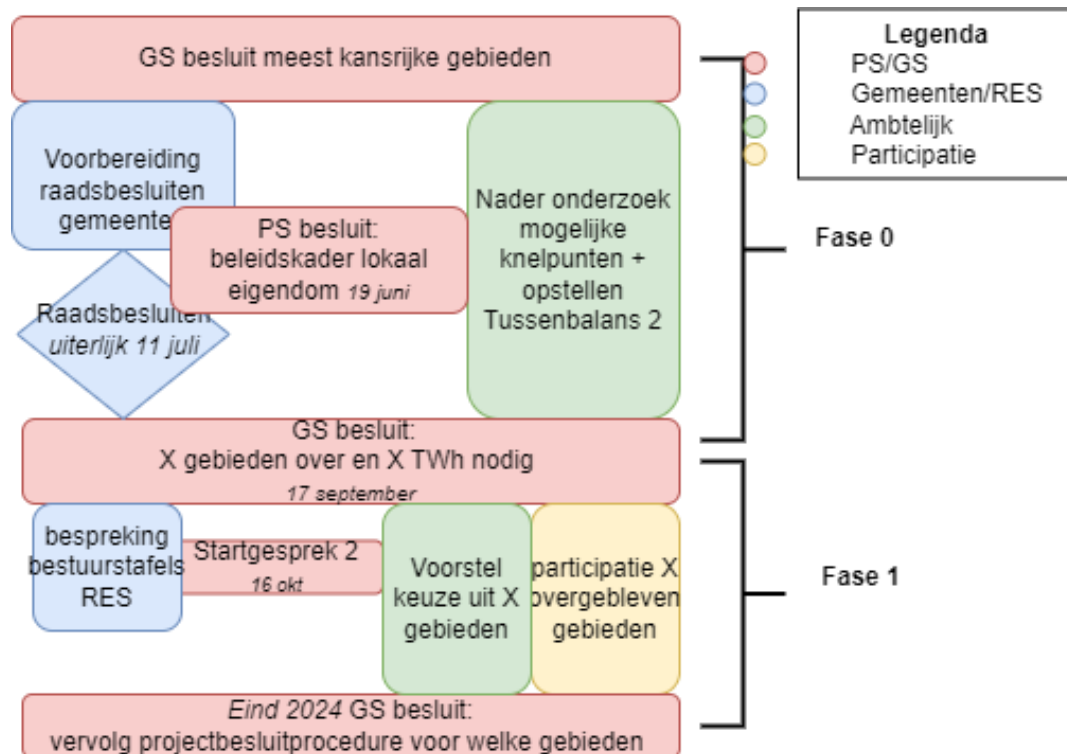

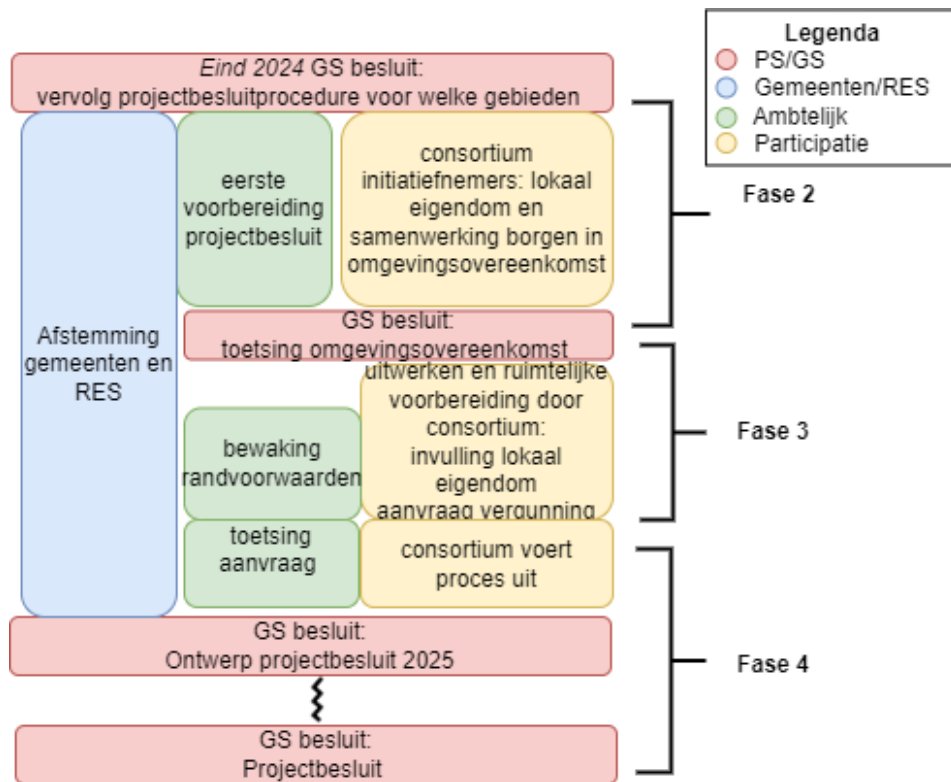
Inhoud Tussenbalans II

- Proces
- Werkwijze
- Overzichten 3 regio's
- Gemeenten waar voorlopig gebieden windenergie in beeld blijven
- Afwegingen keuze gebieden
- Overzicht vervolg

Proces dit jaar

Proces vanaf volgend jaar

Brief met oproep aan gemeenten

Raadsbesluiten met:

- Een procedure voor windenergie en/of zonne-energie voor een bepaald aandeel opwek in een specifiek gebied gestart of vervolgd wordt
- Een planning wanneer besluitvorming over vergunningverlening plaatsvindt en waarbij realisatie voor 2030 realistisch en haalbaar is
- Aansluitbaarheid Stedin
- Hoe omgegaan wordt met geïdentificeerde knelpunten
- In geval van bestaand beleid:
 - Stappenplan en planning
 - Hoe drempels weggenomen worden
 - Hoe uitvoering in praktijk geborgd is

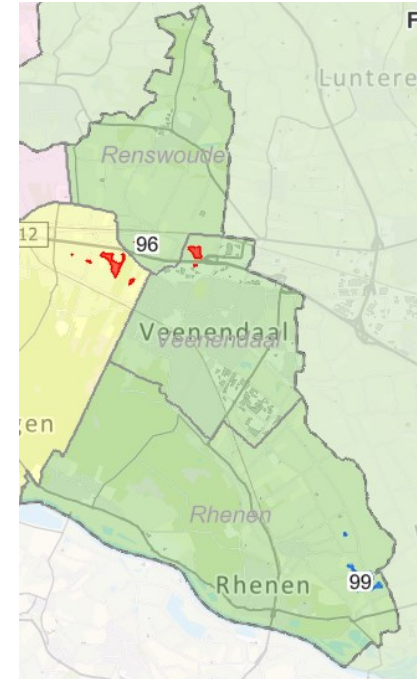
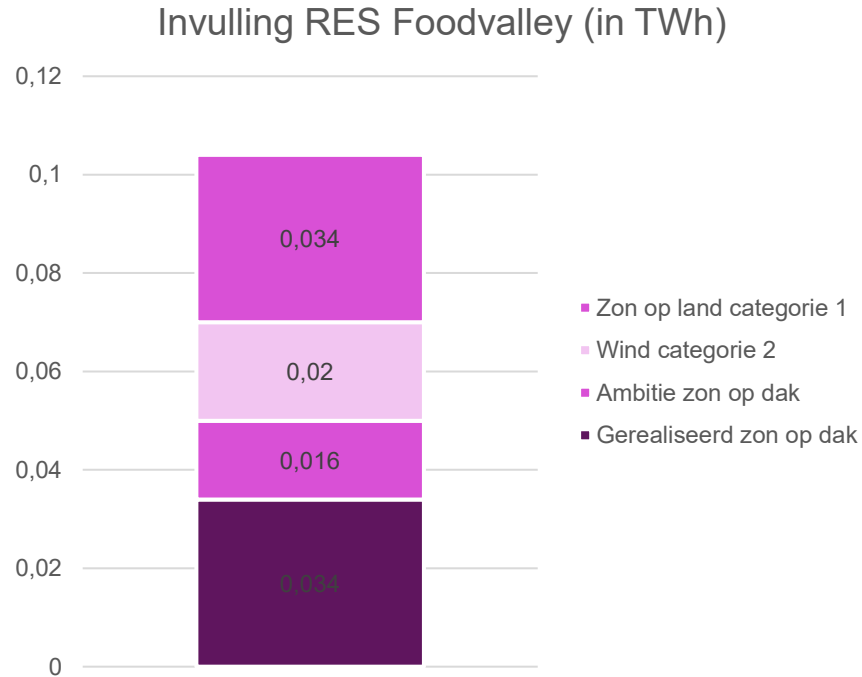

Drie categorieën + zon op dak

- 1. Concreet en voldoen aan oproep**
- 2. Concreet en voldoen nog niet**
- 3. Niet concrete plannen/ambitie**

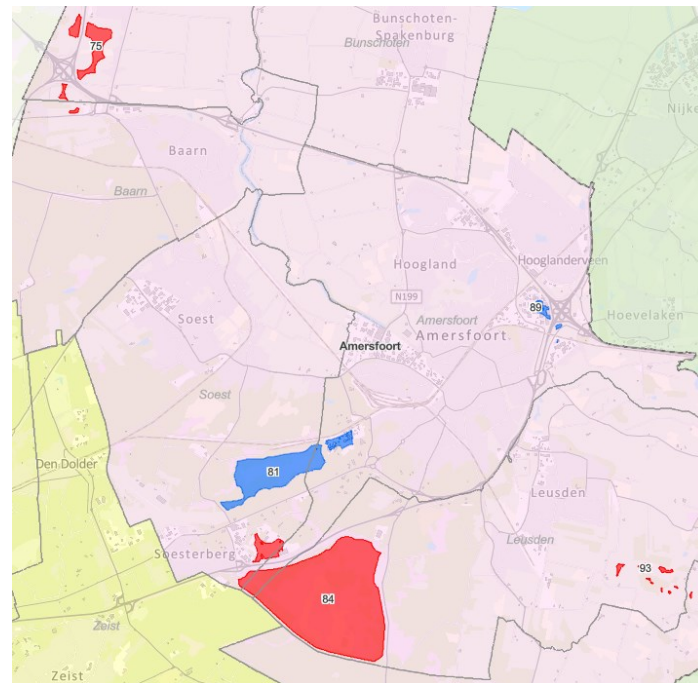
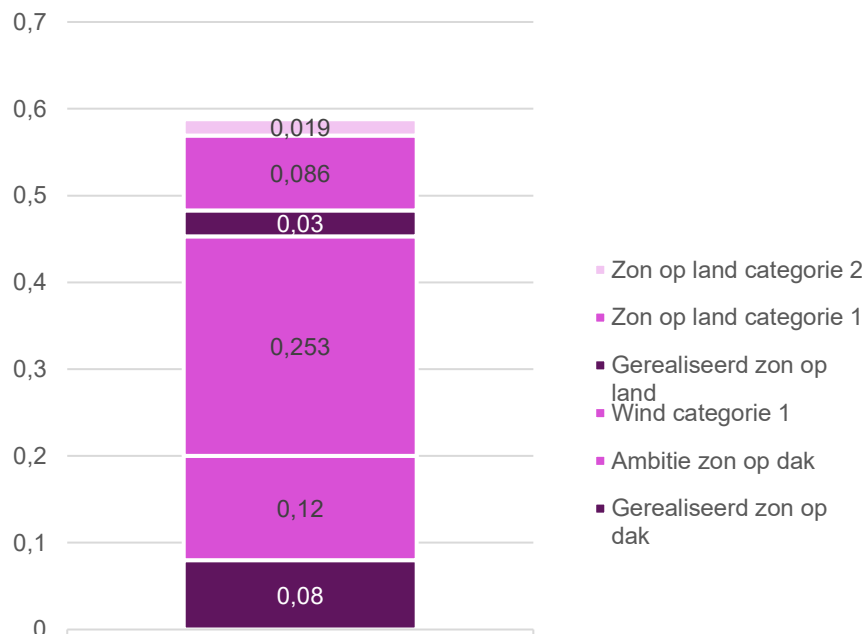
➤ **Voor zon op dak wordt aangenomen dat de volledige regionale ambitie wordt gehaald**

Overzicht RES FoodValley (Utrechtse deel)

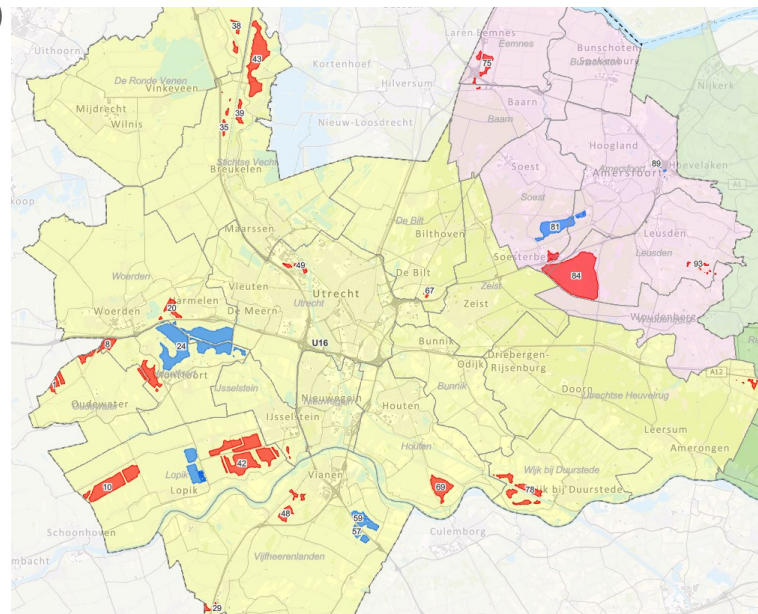
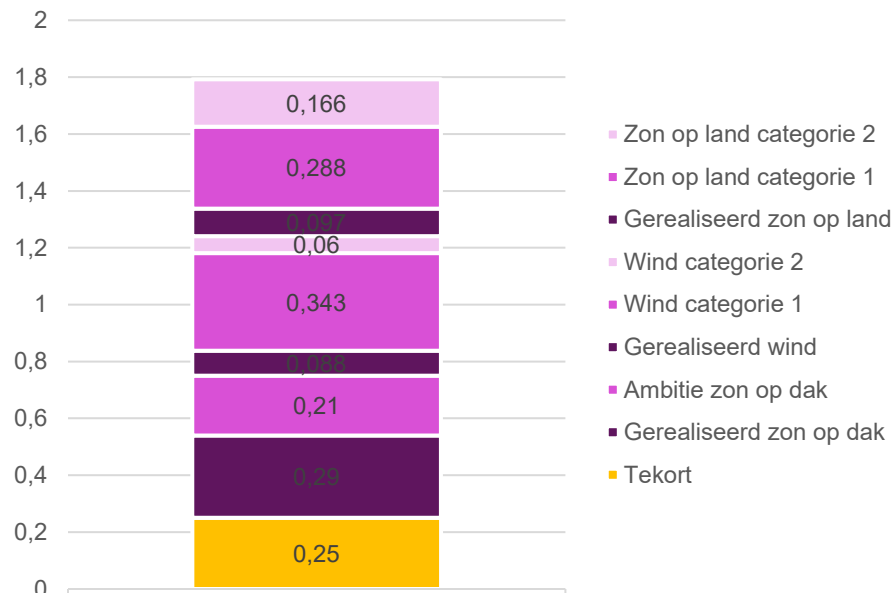
Overzicht RES Amersfoort

Invulling RES Amersfoort (in TWh)

Overzicht RES U16

Invulling RES U16 (in TWh)

Welk 'gat' te dichten

RES-regio	Doel Regio	Tekort bij alléén categorie 1	Tekort bij categorie 1 + 2
Foodvalley	0,1 TWh*	0,02 TWh	0,00 TWh
Amersfoort	0,5 TWh	0,00 TWh	0,00 TWh
U16	1,8 TWh	0,48 TWh	0,25 TWh
Totaal	2,4 TWh	0,50 TWh	0,25 TWh

Hierbij is geen rekening gehouden met planuitval en bovengrens van ambitie zon op dak
Najaar kan benut worden om plannen concreter te maken en te voldoen aan oproep

Wat betekent dit per RES regio?

RES Amersfoort: gemeenten gaan aan de slag om uitvoering te geven aan de besluiten die genomen zijn (provincie gevraagd om dit te doen voor OER A28 en Baarn)

RES Foodvalley: gemeenten gaan dit najaar (met ondersteuning provincie) aan de slag om de plannen verder te concretiseren zodat doel voor 2030 in beeld komt

RES U16: gemeenten gaan aan de slag om uitvoering te geven aan de besluiten die genomen zijn (provincie gevraagd voor Wijk bij Duurstede)
+ dit najaar plannen verder concretiseren (met ondersteuning provincie)
+ provincie kijkt welke aanvullende gebieden nodig zijn om gezamenlijk doel in 2030 te halen

Gemeenten met eigen windprocessen die nog niet volledig voldoen

Een aantal gemeenten met kansrijke gebieden voor windenergie voldoen niet volledig aan de oproep zoals deze is geformuleerd in de brief aan gemeenten, omdat:

- Er alleen een collegebesluit is en raadsbesluit moet nog volgen
- Er geen sprake is van voldoende benutten ruimtelijke mogelijkheden
- Er nog geen concrete stappen gezet zijn waardoor realisatie voor 2030 in beeld is
- Er nog onduidelijkheid is over kansrijkheid van gebieden, zoals netaansluiting

Meest kansrijke gebieden in deze gemeenten blijven bij het besluit Tussenbalans II in aanmerking komen voor projectbesluiten, maar gemeenten blijven de komende maanden aanzet om het proces verder te brengen. Indien op moment van besluit gebieden voor projectbesluit door PU wél voldaan wordt aan de oproep, worden in deze gemeenten geen projectbesluiten (tenzij op verzoek) genomen.

Afwegingen keuze gebieden projectbesluit (eind 2024- begin 2025)

Op basis van de bestaande kaders van PS

Motie 'wie goed doet goed ontmoet':

- Gemeenten met concrete plannen en inzet voor klimaatneutrale energieopwekking worden als allerlaatste overwogen

Omgevingsvisie:

- Mogelijkheden voor concentreren
- Nabijheid bedrijventerreinen

Besluit PS Tussenbalans 2022:

- Kwaliteit leefomgeving, in het bijzonder beperken van geluidshinder;
- Ecologie, met specifiek aandacht voor risico op slachtoffers van vogels en vleermuizen;
- Landschap, waarbij wordt aangesloten bij de denkrichtingen in de RES'en zoals opwek bij hoofdinfrastructuur en vanuit een regionaal, gemeentegrens overstijgend perspectief;
- Aansluitbaarheid op en efficiënte benutting van het elektriciteitsnet.

Beleidskader Lokaal Eigendom:

- Mate van lokaal eigendom: minimaal 50% (en hoger percentage scoort beter)

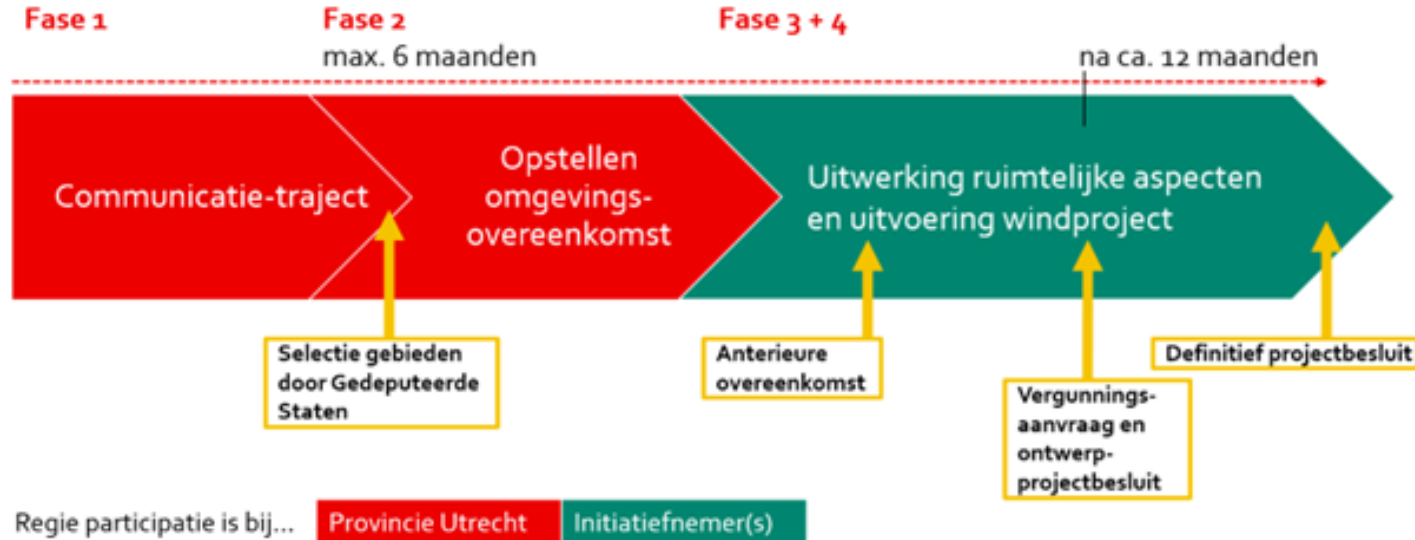
Advies Burgerforum:

- Prioritering
- Algemene aandachtspunten

Aangevuld met ruimtelijke afweging van samenhang windprojecten

Participatie

Participatie wordt conform beleidskader zoals vastgesteld door PS in 4 fases vormgegeven:

Participatie fase 1

Doel: Inwoners van gebieden die nog in beeld zijn en andere stakeholders informeren over het proces

Communicatie via pers, social media, huis aan huis. Informatie op provinciale website (o.a. animatie, Q&A, info per gemeente)

Informatiebijeenkomsten verspreid over de provincie waar mogelijkheden is om vragen te stellen / zorgen en wensen te uiten

Gesprekken in kleine groepjes zodat iedereen aan bod kan komen

Er komt verslag van de bijeenkomsten

Participatie fase 2

Voor gebieden waar gemeenten provincie verzocht hebben start fase 2 dit najaar, voor aanvullende gebieden begin 2025

Participatieproces in de gebieden onder regie van provincie om met alle betrokkenen tot één plan per gebied te komen

Inwoners uit het gebied krijgen allemaal kans om mee te doen, op basis van kaders beleidskader

Lokaal eigendom in het gebied vormgeven en afspraken maken over financiële en procesparticipatie. Deze afspraken worden vastgelegd in een omgevingsovereenkomst

Overzicht vervolg

Wat	Wanneer	Stap werkwijze	PS
Informatiebijeenkomsten	Najaar 2024	Nvt	
Keuze gebieden	Eind 2024-begin 2025	Nvt	Statenbrief ter info
Infosessie met PS over keuze gebieden	Begin 2025		
Participatieprocessen in de gekozen gebieden	Vanaf begin 2025	Nvt	
Ontwerp-projectbesluiten	Vanaf 2025	Ontwerp PB	Statenbrief ter info
Projectbesluiten	2025-2026	Projectbesluit	Statenbrief ter info

Vragen?

Inhoud Motie bekender en beminder

- Wat is er al in gang gezet?
- Presentatie plan van aanpak (Uitbundig)
- Pitch energiecoöperaties EWEC over betrekken jongeren
- Pitch Woerden Energie over Energiebank
- Vragen aan PS en gesprek met elkaar

Motie bekender en beminder

Voor de zomer is Motie Bekend en Bemind: Energiecoöperaties voor ons allemaal aangenomen. Hoe wordt hier aan gewerkt?

- Bestaande ondersteuning: Servicepunt, Ontwikkelfonds, Projectcentrale, USET subsidieregeling
- Aanpak met jongeren betrekken door EVEC in Wijk bij Duurstede
- Er wordt nu een plan van aanpak opgesteld door Uitbundig in samenwerking met Energie van Utrecht

Jouw energie. Dat doen we samen!

Doorkijk naar Plan van Aanpak om energievoöperaties in Utrecht bekender en beminder te maken

Vanmiddag samen in gesprek

- Doorkijk naar Plan van Aanpak op basis van de motie
- ‘Bekender en Beminder’ : zijn we op de goede weg?
- Energiecoöperatie EWEC presenteert hoe zij jongeren benaderen
- Energiecoöperatie Woerden Energie over de Energiebank
- Daarna gaan we graag met u in gesprek
- Om op 22 oktober de kick-off te geven van de campagne

De motie bekend en bemind: wat willen we bereiken?

- Grotere bekendheid van mogelijkheden voor Utrechters
- om deel te nemen in energiecoöperaties. Gewenst effect:
- Groter aantal deelnemers
- Grotere diversiteit aan deelnemers, ook mensen met weinig geld
- en/of andere redenen die deelname bemoeilijken
- Groter lokaal draagvlak
- Opdracht: kom met een Plan van Aanpak

Kracht van energiecoöperaties

- Gebaseerd op 7 coöperatieve principes
- Uitgelicht: Opgericht om mensen die wel kapitaal hebben, productiemiddelen te laten bouwen zodat mensen zonder kapitaal daar gebruik van kunnen maken
- Dat impliceert dat lidmaatschap nooit gelieerd mag worden aan investering
- Open en vrijwillig lidmaatschap: voor iedereen
- Lokaal eigendom en zeggenschap worden gewaarborgd
- Beheren van 'common goods' in harmonie met gemeenschap, natuur, leefomgeving
- Niet alleen gericht op energie opwekken, maar ook op energie besparen

Wat kunnen obstakels zijn?

- Coöperaties lopen tegen hun grenzen aan zowel qua middelen als 'bemensing'
- Terwijl nieuwe inclusieve doelgroepen vragen om andere producten dan alleen financiële participatie in zonne-energie
- Dé Utrechter bestaat niet: veel verschillende inwoners vragen om hun eigen benadering
- Sommige doelgroepen zijn lastig te bereiken
- Bij duurzaamheidsvraagstukken maken mensen niet altijd rationele keuzes: "het maakt toch niet uit wat ik doe"

Wat leerden we van 12 energiecoöperaties tijdens workshop?

- Energiecoöperaties benadrukken de gezamenlijke waarde en coöperatieve principes volop, ook inclusiviteit
- Ze zijn goed bezig maar lopen wel langzaam ²⁸ tegen grenzen aan
- Productaanbod verschilt onderling: van aanpak energiearmoede tot complete energieleverancier
- Leden vragen 'waar' voor hun geld. Resultaten dienen zichtbaar te zijn
- Er wordt al samengewerkt, optrekken in gezamenlijk 'merk' en bekendheid kan volgende stap worden

11 Gemeenten vulden een enquête in

- 2/3 van deze gemeenten verwijst naar een lokale energiecoöperatie
- Opdrachten en subsidie vooral voor specifieke projecten
- Energiecoöperaties worden vooral gewaardeerd om hun kennis van de lokale situatie, invoelend, verbindend en 'poten in de modder'

Strategie: Jouw energie. Dat doen we samen!

- Je wordt pas bemind als je bekend bent
- Onder de vlag van Energie van Utrecht ontwikkelen energievoöperaties 'collectief' een merk
- We voeren een mainstreamcampagne waarmee we bekendheid aan het collectieve gedachtengoed geven en bouwen aan imago
- We rollen de looper uit voor de energievoöperaties met
- Ruimte om op lokaal niveau eigen invulling te geven
- Gezamenlijke presentatie slogan en de aankondiging van de campagne tijdens een bijeenkomst op 22 oktober

Samen één merk en toch lokaal Jouw energie. Dat doen we samen!

- Een merk bestaat uit fysieke en affectieve eigenschappen
- Fysieke eigenschappen: de producten van de energietoediening
- Affectief: zeggenschap, eigenaarschap, vrijwillig, inclusief, lokaal opwekken = lokaal delen en rechtvaardig
- Samen vormen ze de belofte aan de inwoner
- Met een zorgvuldige merkidentiteit | visuele identiteit met elementen als toegankelijk, sympathiek, betrouwbaar, 'voor mij'
- Vertaald naar een campagnebeeld
- Waarin vooral verteld wordt 'hoe' en niet alleen 'wat'
- Met volop mogelijkheden om lokaal actief verder te bouwen
- En uitdragen naar stakeholders (gemeenten, provincie)

Kick-off samenwerking en slogan op Avond vol Energie (22 oktober a.s.)

- Bestuurders energietoöperaties, vrijwilligers, (beleids)medewerkers gemeenten en provincie zijn al aanwezig vanwege avondprogramma
- Vooruitlopend hierop vindt kick-off plaats
- Met (spectaculaire) presentatie merk, slogan en visuele identiteit
- Wordt samenwerking tussen de Provincie Utrecht | Energie van Utrecht en de Energietoöperaties aangekondigd
- Bent u er ook bij?

Samen betekent ook met stakeholders

- We betrekken uiteraard ook de stakeholders bij de aanpak, zoals (niet volledig nog):
- Provincie Utrecht
- Gemeenten Utrecht
- Natuur en milieufederaties
- Rabobank
- Lokale bedrijven
- Aansluiting bij landelijke partners zoals EnergieSamen

Aanbevelingen voor gemeenten

- Energiecoöperaties intensiever betrekken
- Beleid lokaal eigendom borgen
- Toegang versimpelen: 1 loket, 1 contactpersoon, reguliering contact wethouder (wordt deels al gedaan)
- Samenwerking op producten als energiearmoede, energievoaches tot aan wellicht uitvoering NIP
- Financiële steun hiervoor, zoals subsidies
- Doorplaatsen en ondersteunen werving en communicatie om energiecoöperaties bekender en beminder te maken

Aanbevelingen voor provincie

- Via Het Servicepunt Energie en Energie van Utrecht wordt al veel geboden
- Houd oog voor knelpunten | ga regelmatig in gesprek met de coöperaties
- Ondersteun met kennissessie over nieuwe uitdagingen (variërend van productontwikkeling, de sales funnel, hoe bereik je moeilijke doelgroepen, tot 'hoe werkt social media')
- Etaleer samenwerking via kick-off op 22 oktober a.s.

Hoe pakt de provincie dit op? (1)

- Straks horen we graag uw mening, vragen en aandachtspunten
- Daarna wordt het Plan van Aanpak opgesteld (medio oktober gereed)
- Op 22 oktober presentatie look & feel campagne
- En dan gaan we in november en december aan de slag met de invulling
- Vanaf medio januari zou de campagne dan live kunnen

Hoe pakt de provincie dit op? (2)

Huidige ondersteuning benutten en perfectioneren:

- Motie verwerken in jaarplan Servicepunt (Energie van Utrecht)
- USET benutten (en indien nodig aanpassen): voorbeeld Woerden
- Projectcentrale inclusiviteit
- Ontwikkelfonds ophogen

Jongeren project Wijk bij Duurstede uitdragen naar andere coöperaties

Mogelijkheden energiegemeenschap in nieuwe Energiewet benutten

25 september 2024

Statencommissie Bereikbaarheid & Energietransitie

Martine van der Woude-Vernooij

**Groene
energie ván,
vóor en
dóor
onszelf!**

Opwek duurzame energie

- 3 zonnedaken met eigen opwek: Stroomfabriek, Mariënhoeve I & II
- Zonnedaken mede mogelijk gemaakt: Volkswatt, Revius Wijk, asbest eraf & zon erop
- Zonneparken: financiële deelname, lokaal eigendom, communicatie (>4 parken)

Energie besparen & leveren

- Energieloket Wijk bij Duurstede
- Lokale Laadkracht: 14 locaties, binnenkort 70 laadpunten
- Groene energie levering via OM
- Deelname Solar Parkings

Huidige dilemma's

- Ledenbestand vergrijst, wens meer diversiteit & inclusiviteit
- Jeugd heeft de toekomst, deze doelgroep vraagt ander aanbod
- Vitaliteit hybride coöperatie, van ontwikkelen naar beheren
- Dynamiek energietransitie vraagt om koersactualisatie

Pilot: zonnepark Wijkerbroek

- Bestaand project met lokaal eigendom: participatie à € 500, looptijd 27 jaar, $\pm 6\%$ rendement
- Wanneer interessant voor jongeren?
 - Korte looptijd, tussentijds overdraagbaar
 - Spaarmodel: periodieke en flexibele inleg
- Mits: juridisch houdbaar,

EigenWijkse ⚡ Energie | **om**

*Pilot met steun van Provincie Utrecht
loopt – resultaten dit najaar.*

Pitch Woerden Energie over Energiebank

Consultatie van PS

Aan de hand van volgende vragen:

- Wat is er nodig om ervoor te zorgen dat energiecoöperaties bekender en beminder kunnen worden?
- Zijn we op de goede weg met het plan van aanpak?
- Heeft PS nog aandachtspunten voor het plan van aanpak?